

ПРОБЛЕМИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ПО ЗОБОВ'ЯЗАННЯХ ІЗ ДОГОВОРІВ СТРАХУВАННЯ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ВЛАСНИКІВ НАЗЕМНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

У статті проведено аналіз відповідальності страхових компаній за недотримання процедури відшкодування страхової виплати за договором страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. Виділено поетапно власне процедуру виплати страхового відшкодування, обов'язки та права страхувальника та страховика. Виявлено суттєві недоліки національного правового регулювання у сфері відповідальності страхових компаній, надані пропозиції щодо подальшого вдосконалення законодавства в цій сфері.

Ключові слова: страхування, процедура відшкодування, страхова виплата, відповідальність, зобов'язання, санкції.

Постановка проблеми. До недавнього в Україні відбувався процес відновлення страхового ринку після фінансової кризи 2008 р. Відповідно до статистичних досліджень на даний момент в Україні застраховано лише 10% ризиків. Разом з тим в останній рік криза на страховому ринку загострилася, що спричинило банкрутство деяких страховиків. Крім того, розвиток страхового ринку гальмується через недостатність нормативного регулювання страхової сфери, зокрема недостатність правового забезпечення виконання страховиком договору страхування, а саме відшкодування страхової виплати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремими питаннями виплати страхового відшкодування займалися такі вчені, як С. Ш. Гареев, В. В. Ельбрехт, К. В. Шелехов, В. Д. Бігдаш, О. М. Спаська, І. Б. Чайкін. Питання визначення обсягів страхового відшкодування розглядали Р. Д. Васишин, О. Л. Кашенко, В. А. Борисова, О. В. Заремба. Ряд питань щодо відповідальності страхувальника досліджували Р. Демченко, О. Любер. Однак комплексне правове дослідження власне процедури відшкодування страхової виплати на даний момент відсутнє.

Метою статті є аналіз окремих питань процедури відшкодування страхових виплат за договором страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів, пов'язаних з визначенням відповідальності страховика в разі порушення даної процедури.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні не існує нормативно-правового акта, який би повністю встановлював процедуру виплати страхового відшкодування. Однак аналіз законів України «Про страхування» від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР [1], «Про

обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» від 01.07.2004 р. № 1961-IV [2], «Типового положення про організацію діяльності аварійних комісарів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 05.01.1998 р. № 8 [3], «Порядку залучення Моторним (транспортним) страховим бюро України аварійних комісарів, експертів або юридичних осіб, у штаті яких є аварійні комісари чи експерти, для визначення причин настання страхових випадків та розміру збитків» від 23.02.2006 р., затвердженого розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України [4], дозволив виділити правову процедуру та етапи отримання страхових виплат.

Першим етапом є повідомлення страховика про настання страхового випадку у строк, встановлений договором страхування, що є одним із обов'язків страхувальника відповідно до п. 5 ст. 21 Закону України «Про страхування». Невиконання страхувальником або вигодонабувачем даного обов'язку надає можливість страхувальнику відповідно до ст. 991 ЦК України та ст. 26 Закону України «Про страхування» відмовити у здійсненні страхової виплати.

На думку М. О. Спаської, необхідність законодавчого закріплення вказаної норми пояснюється тим, що на підставі отриманої інформації страховик може вжити негайних заходів по зменшенню збитків, своєчасно організувати огляд та фіксацію завданої майнової шкоди для того, щоб у подальшому уникнути оплати збитків, що є супроводжуваними, але не відносяться до страхового випадку (у разі страхування деліктної відповідальності) [5, с. 214].

Проаналізувавши інформацію, розміщену на офіційних сайтах компаній, що входять до першої

п'ятірки рейтингу за розміром страхових виплат (за даними журналу «Insurance TOP» [6]), можна побачити, що страховик зазвичай зобов'язує страхувальника повідомити про настання страхового випадку негайно, але не пізніше 3 днів [7].

Другий етап за його змістом відбувається відповідно до ст. 34 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» страховик зобов'язаний протягом двох робочих днів з дня отримання повідомлення про настання події, що містить ознаки страхового випадку, розпочати її розслідування, у тому числі здійснити запити щодо отримання відомостей, необхідних для своєчасного здійснення страхового відшкодування. Протягом 10 робочих днів з дня отримання повідомлення страховик зобов'язаний направити свого представника (працівника, аварійного комісара або експерта) на місце настання страхового випадку та/або до місцезнаходження пошкодженого майна для визначення причин настання страхового випадку та розміру збитків.

Для визначення причин настання страхового випадку та розміру збитків страховиком залучаються їх працівники. Страховиком також можуть залучатися аварійні комісари, експерти або юридичні особи, у штаті яких є аварійні комісари чи експерти.

Якщо представник страховика не з'явився у визначений строк, потерпілий має право самостійно обрати аварійного комісара або експерта для визначення розміру шкоди. У такому разі страховик зобов'язаний відшкодувати потерпілому витрати на проведення експертизи (дослідження).

Страхувальник має право залучити за свій рахунок аварійного комісара до розслідування обставин страхового випадку. Страховик не може відмовити страхувальнику в проведенні розслідування і повинен ознайомити аварійного комісара з усіма обставинами страхового випадку, надати всі необхідні матеріальні докази та документи.

Виникає питання про наслідки невиконання або несвоєчасного виконання вищевказаних обов'язків страховиком на цьому етапі. На нашу думку, такими наслідками, наприклад, може бути звернення страхувальником до суду з вимогою про стягнення страхових виплат на підставі експертних висновків, зроблених без участі страховика, які страхувальник був вимушений замовити у зв'язку з невиконанням обов'язків страховиком щодо визначення причин настання страхового випадку та розміру збитків.

Відповідно до ст. 25 Закону України «Про страхування» страховик або уповноважена ним особа (аварійний комісар) складає страховий акт (аварійний

сертифікат) у формі, що визначається страховиком. Страховий акт (страховий сертифікат) складається на основі проведеного дослідження і зібраних документів [3]. Саме на підставі страхового акта (аварійного сертифіката) заяви про страхове відшкодування у подальшому здійснюється виплата страхового відшкодування.

Третім етапом є подання заяви про страхове відшкодування. Протягом 30 днів з дня повідомлення про страховий випадок потерпілий чи вигодонабувач повинен подати страховику заяву про страхове відшкодування.

Згідно з п. 3 ст. 35 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» особа, якій подається заява про страхове відшкодування (тобто страховик), зобов'язана надавати консультаційну допомогу заявнику під час складення заяви і на вимогу заявника зобов'язана ознайомити його з відповідними нормативно-правовими актами, порядком обчислення страхового відшкодування (регламентної виплати) та документами, на підставі яких оцінено розмір заподіяної шкоди. Тобто, згідно із ч. 1 ст. 15 Закону України «Про захист прав споживачів», відповідно до якої споживач має право на одержання необхідної, доступної, достовірної та своєчасної інформації [8].

Для розгляду страхової справи НАСК «ОРАНТА» [9] та СК «УНІКА» [10], окрім подання заяви про страхове відшкодування, вимагають від страхувальника надання письмового пояснення про обставини настання страхового випадку, іншої інформації і документації, яка дозволить зробити висновок щодо причин і наслідків страхового випадку, характеру та розміру заподіяного збитку.

Четвертим етапом можна вважати розгляд страховиком заяви страхувальника та прийняття рішення про здійснення страхового відшкодування. Згідно з п. 2 ст. 36 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» після подання заяви страховик повинен через 90 днів з дня отримання заяви прийняти рішення про здійснення страхового відшкодування (у разі визнання майнових вимог заявника) чи відмову у здійсненні страхового відшкодування (у разі невизнання вимог).

Підставою для відмови страховика у здійсненні страхових виплат або страхового відшкодування є:

- 1) навмисні дії страхувальника або особи, на користь якої укладено договір страхування, спрямовані на настання страхового випадку;
- 2) вчинення страхувальником – фізичною особою або іншою особою, на користь якої укладено договір

страхування, умисного злочину, що призвів до страхового випадку;

3) подання страховальником свідомо неправдивих відомостей про предмет договору страхування або про факт настання страхового випадку. Однак, як зазначає Верховний Суд України, сам факт порушення страховальником визначеного договором страхування строку подання документів, що стосуються страхового випадку, за наявності факту своєчасного повідомлення страховика про настання страхового випадку не може бути підставою для відмови від здійснення страхової виплати [11];

4) отримання страховальником повного відшкодування збитків за майновим страхуванням від особи, винної у їх заподіянні;

5) несвоєчасне повідомлення страховальником про настання страхового випадку без поважних на це причин або створення страховикові перешкод у визначенні обставин, характеру та розміру збитків;

6) інші випадки, передбачені законом. Варто зазначити, що інші випадки є підставою для відмови лише в тому разі, якщо таке порушення положень договору страхування перешкодило страховику переконатися, що ця подія є страховим випадком, і має оцінюватись окремо у кожному випадку.

Протягом трьох робочих днів з дня прийняття відповідного рішення страховик зобов'язаний направити заявнику письмове повідомлення про прийняте рішення.

На практиці виникає проблема, адже не завжди страхові компанії дотримуються цього правила, зокрема затягують розгляд питання про виплату страхового відшкодування і не надають стороні відмову у виплаті, хоча і не здійснюють її.

Договір страхування та закон передбачають строки виплати відшкодування, але страховик може перевіряти обставини страхового випадку (оцінювати розмір заподіяної шкоди тощо), тому цілком можливо на законних підставах затягувати процес щодо прийняття рішення про визнання випадку страховим та виплату страхового відшкодування.

Рішення страховика про здійснення або відмову у здійсненні страхового відшкодування може бути оскаржено страховальником чи особою, яка має право на відшкодування, у судовому порядку.

На даний момент, відповідно до чинного законодавства, можлива відповідальність страховика лише у разі несвоєчасного здійснення страхової виплати (відшкодування):

1) шляхом сплати страховальнику неустойки, розмір якої визначається умовами договору страхування або законом, що не звільняє страховика від виконання зобов'язання в натурі, тобто здійснення

власне виплати (відшкодування). Відповідальність настає за рішенням суду;

2) шляхом застосування адміністративно-господарських санкцій, наприклад зупинення дії ліцензії (патенту) на здійснення суб'єктом страхової діяльності. Відповідальність настає за результатами перевірки органами нагляду (МТСБУ, Нацкомфінпослуг) за наданням фінансових послуг і дотриманням законодавства у відповідній сфері.

Однак жодним із положень законодавства не передбачена відповідальність за невиконання інших обов'язків, встановлених правовими нормами. Тому, на нашу думку, з метою забезпечення захисту прав страховальників необхідно чітко передбачити ряд санкцій для попередження невиконання вищевказаних стадій виплати страхового відшкодування.

Виходячи з цього, вважаємо за необхідне ввести адміністративно-господарські санкції – у визначеному законом обсягу у відсотках залежно від розміру страхової виплати (відшкодування). Вищевказана санкція виконуватиме правовідновлювальну, компенсуючу та попереджувальну функції.

Окрім матеріальної відповідальності, можливе введення заходів організаційно-правового характеру (наприклад, обмеження на здійснення страхової діяльності, установлення лімітів на укладення договорів страхування), що будуть виконувати стимулюючу функцію.

Наразі на розгляд Верховної Ради України внесено законопроект № 1178 від 02.12.2014 р. про внесення змін до Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» (щодо додаткових гарантій потерпілих внаслідок дорожньо-транспортних пригод на отримання страхового відшкодування) [12]. Законопроектом пропонується конкретизувати обов'язок щодо повідомлення заявника про відмову у здійсненні страхового відшкодування, водночас встановлюється відповідальність за невиконання вказаного обов'язку – вважається, що підстави для відмови у здійсненні страхової виплати відсутні та страховик зобов'язаний здійснити таку виплату. Також проектом закону передбачається збільшення розміру пені за прострочення виплати страхового відшкодування шляхом встановлення розміру неустойки у відсотках від розміру передбачуваної страхової виплати, однак власне процедура стягнення вказаної суми відсутня, що зробить вказану норму недіючою. Отже, вважаємо за необхідне розробити систему стягнення страхової виплати і компенсації за неналежне та невчасне виконання страховиком передбачених законодавством обов'язків для попередження надмірного навантаження дрібними позовами судових органів.

Висновки. Підсумовуючи, слід зазначити, що власне правова процедура відшкодування страхових виплат наразі є нечітко врегульованою, санкції за невиконання обов'язків страховиком, встановлених правовими нормами, чинним законодавством не передбачені. На нашу думку, необхідно на законодавчому рівні закріпити відповідальність страховиків за невиконання чи неналежне виконання всіх обов'язків, визначених правовими нормами.

Крім того, серед нагальних потреб постає питання формування системи контролюючих органів, які контролюватимуть діяльність та встановлюватимуть обсяг відповідальності страховиків, оскільки у ситуаціях, коли ймовірні судові витрати перевищують незначну суму страхового відшкодування, звернення за судовим захистом викликає зайву бюрократичну тяганину та знову ж таки відстрочення у часі виплати відшкодування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про страхування [Електронний ресурс] : Закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>.
2. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів [Електронний ресурс] : Закон України від 01.07.2004 № 1961-IV. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1961-15>.
3. Типове положення про організацію діяльності аварійних комісарів [Електронний ресурс] : затв. постановою Каб. Міністрів України від 05.01.1998 № 8. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/8-98-п>.
4. Порядок залучення Моторним (транспортним) страховим бюро України аварійних комісарів, експертів або юридичних осіб, у штаті яких є аварійні комісари чи експерти, для визначення причин настання страхових випадків та розміру збитків [Електронний ресурс] : затв. розпорядженням Держфінпослуг від 23.02.2006 № 5417. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0259-06>.
5. Спаська О. М. Особливості взаємовідносин страховика і страхувальника після настання страхового випадку / М. О. Спаська // Часоп. Київ. ун-ту права. – 2009. – № 4. – С. 214–219.
6. Рейтинг страхових компаній по ОСАГО: страховые выплаты [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osago-insurance.com/ratings/16>.
7. Застрахована цивільна відповідальність. НАСК «ОРАНТА» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://oranta.ua/ukr/insurance_civil_liability.php; Страховий випадок за договором ОСЦПВ. СК «АХА Страхування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vyplaty.aha-ukraine.com/claims/oscpv.html>; Страхування відповідальності автовласників (обов'язкова автоцивілка) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tas-insurance.com.ua/uk/service/insured-accident/owner-driver-liability-insurance>; Пам'ятка страхувальникові і потерпілій особі з «автоцивілки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://providna.ua/uk/content/pam-yatka-strahovalnikov-i-poterpilij-osobi-z-avtotsivilki>.
8. Про захист прав споживачів [Електронний ресурс] : Закон України від 12.05.1991 № 1023-ХІІ. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>.
9. Застрахована цивільна відповідальність. НАСК «ОРАНТА» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://oranta.ua/ukr/insurance_civil_liability.php.
10. Страхування цивільної відповідальності (ОСЦВ). СК «УНІКА» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://uniqa.ua/home/04_Insevent/avtocase_go.php.
11. Судова практика розгляду цивільних справ, що виникають з договорів страхування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/3adf2d0e52f68d76c2256c080037bac9/ab5e8816c6475569c2257905003047c1?OpenDocument>.
12. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» (щодо додаткових гарантій потерпілих внаслідок дорожньо-транспортних пригод на отримання страхового відшкодування) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=1178&skl=9.

REFERENCES

1. *Pro strakhuvannia* : Zakon Ukrainy vid 07.03.1996 No. 85/96-VR (On Insurance: Law of Ukraine of 07.03.1996 № 85/96-BP) [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>.

2. *Pro oboviazkove strakhuvannia tsyvilno-pravovoi vidpovidalnosti vlasnykiv nazemnykh transportnykh zasobiv* : Zakon Ukrainy vid 01.07.2004 No. 1961-IV (On Compulsory Insurance of Civil Liability of Owners of Vehicles: Law of Ukraine of 01.07.2004 №1961-IV) [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1961-15>.
3. *Typove polozhennia pro orhanizatsiiu diialnosti avariinykh komisariiv* : zatv. postanovoioi Kab. Ministriv Ukrainy vid 05.01.1998 No. 8 (Standard Regulations on the Organization of Emergency Commissioners: Approved. Resolution Cab. Ministers of Ukraine of 05.01.1998 № 8) [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/8-98-p>.
4. *Poriadok zaluchennia Motornym (transportnym) strakhovym biuro Ukrainy avariinykh komisariiv, ekspertiv abo yurydychnykh osib, u shtati yakykh ye avariini komisary chy eksperty, dlia vyznachennia prychnyn nastannia strakhovykh vypadkiv ta rozmiru zbytkiv* : zatv. rozporiadzhenniam Derzhfinposluh vid 23.02.2006 No. 5417 (Procedure Involvement (Transport) Insurance Bureau of Ukraine Emergency Commissioners, Experts and Entities in the State Which is Emergency Commissioners or Experts for the Evaluation of the Insurance and the Amount of Damages: Approved. Order of the State Commission of 23.02.2006 № 5417) [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0259-06>.
5. Spaska O. M. Osoblyvosti vzaiemovidnosyn strakhovyka i strakhuvalnyka pislia nastannia strakhovoho vypadku (Features of the Relationship Insurer and the Insured After the Insured Event) M. O. Spaska, *Chasopys Kyivskoho universytetu prava*, 2009, No. 4, pp. 214–219.
6. *Reitynh strakhovykh kompanii po OSAHO: strakhovie viplati* (Rated Insurance Companies CTP: Insurance Benefits) [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://osago-insurance.com/ratings/16>.
7. *Zastrakhovana tsyvilna vidpovidalnist. NASK «ORANTA»* (Insured Civil Liability. «Oranta») [Elektronnyi resurs]: Rezhym dostupu: http://oranta.ua/ukr/insurance_civil_liability.php.; *Strakhovyi vypadok za dohovorem OSTsPV. SK «AKhA Strakhuvannia»* (Insurance Case the Contract MTPL. IC «AXA Insurance») [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://vyplaty.axa-ukraine.com/claims/oscpv.html>.; *Strakhuvannia vidpovidalnosti avtovlasnykiv (oboviazkova avtotsyvilka)* (Liability Insurance of Car Owners (Mandatory MTPL)) [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://tas-insurance.com.ua/uk/service/insured-accident/owner-driver-liability-insurance>.; *Pamiatka strakhuvalnykovi i poterpiliu osobi z «avtotsyvilky»* (Memo to the Insured and the Victim of the «MTPL») [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://providna.ua/uk/content/pam-yatka-strakhuvalnikovi-i-poterpiliu-osobi-z-avtotsyvilki>.
8. *Pro zakhyst prav spozhyvachiv* : Zakon Ukrainy vid 12.05.1991 No. 1023-KhII (On Consumer Protection: The Law of Ukraine from 12.05.1991 № 1023-XII) [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>.
9. *Zastrakhovana tsyvilna vidpovidalnist. NASK «ORANTA»* (Insured Civil Liability. «Oranta») [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: http://oranta.ua/ukr/insurance_civil_liability.php.
10. *Strakhuvannia tsyvilnoi vidpovidalnosti (OSTsV). SK «UNIKA»* (Liability (MTPL). IC «UNIQA») [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: http://uniqa.ua/home/04_Insevent/avtocase_go.php.
11. *Sudova praktyka rozghliady tsyvilnykh sprav, shcho vynykaiut z dohovoriv strakhuvannia* (Litigation Civil Proceedings Arising from Insurance Contracts) [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf/3adf2d0e52f68d76c2256c080037bac9/ab5e8816c6475569c2257905003047c1?OpenDocument>.
12. *Proekt Zakonu pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro oboviazkove strakhuvannia tsyvilno-pravovoi vidpovidalnosti vlasnykiv nazemnykh transportnykh zasobiv» (shchodo dodatkovykh harantii poterpilykh vnaslidok dorozhno-transportnykh pryhod na otrymannia strakhovoho vidshkoduvannia)* (Draft Law on Amendments to the Law of Ukraine «On Compulsory Insurance of Civil Liability of Vehicle Owners» (for Additional Guarantees Victims of Accidents for Insurance Reimbursement)) [Elektronnyi resurs], Rezhym dostupu: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=1178&skl=9.

О. Н. РУШТИН

студентка 8-й группы IV курса Института подготовки кадров для органов прокуратуры Украины
Национального юридического университета имени Ярослава Мудрого

ПРОБЛЕМЫ ОТВЕТСТВЕННОСТИ СТРАХОВЫХ КОМПАНИЙ ПО ОБЯЗАТЕЛЬСТВАМ ИЗ ДОГОВОРОВ СТРАХОВАНИЯ ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ ВЛАДЕЛЬЦЕВ НАЗЕМНЫХ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ

В статье проведен анализ ответственности страховых компаний за несоблюдение процедуры возмещения страховой выплаты по договору страхования гражданско-правовой ответственности владельцев наземных

транспортных средств. Выделено поэтапно собственно процедуру выплаты страхового возмещения, обязанности и права страхователя и страховщика. Выявлены существенные недостатки национального правового регулирования в сфере ответственности страховых компаний, представлены предложения по дальнейшему совершенствованию законодательства в этой сфере.

Ключевые слова: страхование, процедура возмещения, страховая выплата, ответственность, обязательства, санкции.

O. M. RUSHTYN

Student of the 4th Year, 8th Group, The Prosecutors' Training Institute of Yaroslav Mudryi
National Law University

THE PROBLEMS OF INSURANCE COMPANIES' RESPONSIBILITY FOR OBLIGATIONS OF INSURANCE CONTRACTS OF VEHICLE OWNERS' CIVIL LIABILITY

Problem setting. Until quite recently, Ukraine underwent a process of the insurance market renewal after the 2008 financial crisis. Its development is hampered by a lack of regulatory control of the insurance sector, in particular the lack of legal enforcement of insurance contracts with insurers, namely payment of compensation.

Analysis of recent researches and publications. Selected issues of compensation payment have been examined by such scholars as E. Sh. Gareev, V. V. Elbreht, K. V. Shelehov, V. D. Bigdash, O. M. Spaska, I. B. Chaikin. The question of determining the amount of insurance compensation have been considered by R. D. Vasylyshyn, O. L. Kashenko, V. A. Borysova, O. V. Zarembo. A number of questions about the responsibility of the insured have been studied by R. Demchenko, O. Lyuber. However, comprehensive legal research of compensation payment procedure is currently missing.

Paper objective. The aim of the article is the analysis of particular questions of compensation payment procedure under the insurance contract related to the determination of insurer liability in case of violation of this procedure.

Target of research. At present there is no single legal act which would completely established the procedure of compensation payment, however analysis of the legislation of Ukraine allowed determining the legal procedure for obtaining insurance payments and allowed to explore some insurer liability in case of violation of this procedure.

Currently, according to the legislation in force, the amenability of the insurer is possible only in the case of late insurance payments (refunds). However, none of the dispositions of the legislation provides the amenability for noncompliance with other obligations, established by legal norms. Therefore, in order to protect the rights of assurers it should be clearly provided a range of sanctions to prevent the failure of stages of compensation payment. Therefore, we consider it necessary to introduce administrative and economic sanctions and measures of organizational and legal matters.

Conclusions of research. In summary, it should be noted that the actual legal procedure of insurance payment reimbursement isn't clearly regulated now; the legislation does not provide insurers liability. In our opinion, it is necessary to on the legislative level secure the insurer amenability for failure or improper fulfillment of all obligations defined by legal norms.

Furthermore, among the urgent needs is the question of controlling bodies' system formation, which will monitor and determine the amount of insurers' amenability.

Key words: insurance, payment procedure, compensation payment, insurers' amenability, commitment, sanctions.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент Глібко Сергій Васильович, в. о. заступника директора з наукової роботи НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України.

Руштин О. М. Проблеми відповідальності страхових компаній по зобов'язаннях із договорів страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів [Електронний ресурс] / О. М. Руштин // Право та інноваційне суспільство : електрон. наук. вид. – 2015. – № 1 (4). – Режим доступу: <http://apig.org.ua/wp-content/uploads/2015/04/Rushtyn.pdf>.